

HEBREW STUDIES

14

(Higher Level)

TIME: 3 HOURS TOTAL MARKS: 400

All four sections, A, B, C and D must be attempted. Each section carries 100 marks.

SECTION A

Candidates must answer on ONE passage only.

1. **אֲשֶׁת־דָּבָל מִימְצָא וְדַקְמָגִינִים מִכְרָה:**
 2. **קָטָנָה גָּבָה לְבֵב בָּעֵלה וְשַׁלֵּל לֹא יָהָרִי:**
 3. **גָּמְלָהּ הַזָּוֹב וְלַאֲרֵעַ כָּל יְמֵי דָּיאָה:**
 4. **דָּרְשָׁה אַטְמָר וּבְשָׁפְטִים וּמַעַשְׁ בְּחַקְעִי בְּפִיהָ:**
 5. **הַזָּהָה בְּאַגְּזָה סְתָר מְפֻרְךְ פְּנֵיא לְחַמָּה:**
 6. **וּמְעַקְם וּבְעַד לְלִילָה וּמְפֻן מְרַף לְבִיתָה יוֹחָק לְעַרְתִּיהָ:**
 7. **וּמְמָה שְׂדָה וּמְקָדָשׁו מְפֻרְעִי כְּפִיתָ נְפַשְׁ בָּרָם:**
 8. **הַגְּרָה בְּעֵינו מְגַנָּה וְהַאֲמָץ וּרְעוּקִיהָ:**

- (a) Comment on the significance of the passage above in the light of its social and literary context. (25)

- (b) Parse and translate the following words:

הספרון תרבות בעז

- (c) Write a short essay outlining the importance of the Jewish family in transmitting biblical and spiritual values. (50)

OR

- 2.** פָּרֶשֶׁת הַמְּלֹךְ כִּיצְדֵּן מִזְאֵי יּוֹם
טוֹב הַרְאֵשׁוֹן שֶׁל יְהֻנָּה בְּשָׁמִינִי,
בְּמִזְאֵרָה שְׁבִיעִיתָה, עֲוֹשִׁין לוֹ בִּרְמָה
שֶׁל עַצְמָה בְּעַזְרָה וְהַוָּא יַיְשֵׁב עַלְיָה,
שְׁאָמֵר, מִקְץ שְׁבָע שָׁנִים יִבְמֹאֵד:
וּנוֹמֵר, יִתְּנַחֵן תְּכִנָּתָה יִנּוֹטֵל סְפִּיר
תוֹרָה יִנּוֹתֵנה לְרֹאשׁ תְּכִנָּתָה, וּרְאֵשׁ
תְּכִנָּתָה יִנּוֹתֵנה לְפָנָן, וְהַפָּנִים יִנּוֹתֵנה
לְלִבְנָה נְדוּל, וּכְנָן נְדוּל יִנּוֹתֵנה
לְמַלְךְ, וְמַלְךְ עוֹמֵד וּמַקְבֵּל
קְוֹרָא יַיְשֵׁב. יְאֹרֵיפָס הַמְּלֹךְ
עוֹמֵד וּמַקְבֵּל וְקֹרָא עוֹמֵד, וְשִׁבְחוֹת
תְּחַכְמִים. וּכְשָׂתָגִיעַ יְלִילָה חַוְלָה
לְמַתָּח עַלְיָה אִישׁ נְכָרִי זְלָט עַזְזִין
ידְמָעוֹת. אָמְרוּ לוֹ, "אֶל פִּירָא,
יאֹרֵיפָס, אַחֲרֵיךְ אַתָּה,"

- (a) Comment on the attitude to kingship as expressed in the passage above and in the historical period to which the passage refers. (25)

- (b) Write a brief note on either בפקודת יהול

בְּנֵי גָּדוֹל

OR **יראש הרכבת** (25)

- (c) Write a short essay outlining the beginnings of Monarchy in Israel. (50)

SECTION B

Candidates must answer on ONE passage only.

1. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם כֹּל־תְּחַזֵּק־תַּחַת
יְשֻׁנָּה אֲבִיךָ אֲשֶׁר יֵצֶא מִן־הַמִּקְומָה הַזֶּה לְאִשְׁוֹב שֵׁם־עוֹד:¹² וְכֵן
בָּמָקוֹם אֲשֶׁר־הָגַלְתִּי אֶתְךָ שֵׁם יְמִינָה וְאֶתְדָּאָרֶץ תִּזְמַרְתָּ
עֹד:¹³

הַזֶּה בָּנָה בַּיּוֹתֶל־אֶצְדָּק וְעַלְיוֹתָיו בְּלֹא מִשְׁפָט
בְּרַעֲרוֹ יַעֲבֹד חָנָם וּפְעַלְיָה לֹא יַחֲנַלְתָּ:

הָאָמֶר אֲבִינָה־לְאֵי בֵּית־מִדּוֹת וְעַלְיוֹת מִרְוִיחַיִם
יַגְבַּע לֹאֵי חַלְוַיִּים וְסַפְוַיִּים בְּאָרוֹן וּמִשְׁׂוֹחַ בְּשָׁרָה:
וְהַתִּמְלֹךְ כִּי אָפָה מִתְּחִיבָה בָּאָרֶץ
אָבִיךָ בְּלֹא אֲכָל וְשָׁתָה
וְשָׁהָה מִשְׁפָט וְצִדְקָה יְאֵן מִזְבֵּחַ וְאֲקִיּוֹן
בְּלֹא־אָדָרָה דִּקְשָׁת אָתִי נַאֲסִיזָה:¹⁴ יְאֵן טָוב
יְכִי אֵין טִינְדָּל וְלִבְקָרְבָּן כִּי אִם־עַל־בָּאַיָּעָךְ
וְעַל־קְסָם־הַנָּקֵל לְשָׁפֹךְ וְעַל־הַעַשְׁק וְעַל־הַפְּרֹזֶה לְעַשֹׂות:¹⁵

- (a) What explanation is given by the writer of the passage above for the fate of **עֹד**? (25)
- (b) Parse and translate the following words:

בָּנָה	מִתְּחִיבָה	הַתִּמְלֹךְ	(25)
--------	-------------	-------------	------

- (c) Write a short essay comparing and contrasting the lives and messages of two biblical prophets. (50)

OR

2.

וְדַבֵּרִי חֲכָמִים כְּפָרְבָנָות וּכְמִשְׁמְרֹות נְטוּשִׁים בְּעַלְיָה אָסְפּוֹת
נוֹתָנוּ מְרַגְּנָה אֶחָד:¹⁶

וְלֹא־תְּהַרְתָּ מִרְקָתָה בְּנֵי דָנָה
עֲשָׂוֹת סְפָרִים תְּרַבֵּה אֵין לָקֶן וְלֹא־תְּרַבֵּה יָגַע בְּשָׁרֵי:¹⁷

סְפָרִי דָּבָרִי הַכָּל נְשָׁמָעָ¹⁸
אֲזָהָאָלָהִים יְרָא וְאֶתְמַצְאָתָיו שְׁמֹר
כְּרֻזָּה בְּלַדְאָדָם:¹⁹ נְטוּבָן אֶסְרָעָ

בְּכִי אֲזָבְלָל־מִעְשָׁה הָאָלָהִים יְבָא בְּמִשְׁפָט עַל בְּלַגְעָלִים אָמָּ

- (a) To what extent do the ideas contained in the passage above reflect the outlook of the author's larger work? (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay outlining how the biblical ideas of Wisdom are continued and developed in the Mishnah. (50)

SECTION C

Candidates must answer on ONE passage only.

- יב' ח' שְׁמָאי אֹמְרִים, בַּעֲרָב
כָּל-אָדָם יֵלֹט יַיְקָרָאוּ יַגְבְּקָר
יַעֲמֹדֶג, שְׂנִיאָמֶר, יַגְשְׁכָבֶג
וַיַּקְוֹמֶה. וּבֵית הַלְּל אֹמְרִים,
כָּל-אָדָם קֹנוֹא יַגְרָפּוּ, שְׂנִיאָמֶר,
וַיַּכְלַחַת בַּגְּרָה. אִם כֵּן, לִמְה
וַיָּאמֶר, יַגְשְׁכָבֶג וַיַּקְוֹמֶה בְּשֻׁעָה
שְׁבִנֵּי אָדָם שְׁוֹכְבִּים וְבְשֻׁעָה שְׁבִנֵּי
אָדָם) יַעֲזֹם דִּים. אָמֶר כִּי טְרָפּוֹן,
אַנְיַהֲיִת בָּא בַּגְּרָה זְיוֹהָטִימִי
לְקָרוֹת כְּדָבָרִי בֵּית שְׁמָאי וִסְפָּטִימִי
בַּעֲצָמִי מִפְנֵי הַלְּסָטִים. וַיֹּאמְרוּ
לוֹ, בְּנֵי הַקִּיט לְחוֹב בַּעֲצָמָקָה
שְׁעַבְרָת עַל דְּבָרִי בֵּית הַלְּל.

- (a) Describe how the passage above comments on and interprets an important scriptural passage. (25)

(b) Write a brief note on: בֵּית שְׁמַאי בֵּית הָלֵל (25)

(c) Write a short essay outlining the importance of Jerusalem as a place of sacrifice and worship for the Jewish people. (50)

OR

2.
 ני' אמר יהודה אל משה ואחריו את חקמת הפסח כל-ברנבר לא-אכל בו;⁴⁴ יכל-עביד איש מקנית-כסף ומלתאה אותו או אכל בו;⁴⁵ הוושב ושכיר לא-אכל-בו;⁴⁶ בבית אחד לאכל לא-חוץ;⁴⁷ מטבחית טנד-בשר חוץ והצם לא תשבר-רבו;⁴⁸ יכל-עתה ישראלי שישו אותו;⁴⁹ זכר-נור אהוי גור ועשה פסח ליהוה היטול לו כל-ובר ולא יקרב לעשטו ורעה באורה הארץ וכל-ערל לא-אכל בו;⁵⁰ תורה את יהודה לאורח ולגר בהר ברוככם;

- (a) Comment on the instructions given in the passage above in the light of the historical, social and literary context in which the passage occurs. (25)

(b) Parse and translate the following words:

שְׁנַת	דָּבָרִים	יְאָכֵל	(25)
---------------	------------------	----------------	------

(c) Write a short essay on the origin, development and importance of Rosh Hashanah. (50)

SECTION D

Candidates must answer on **ONE** passage only.

1.

ונעתקה קתינצקי ואשכטח אחים לפניהם ורעה את
 כל-צדקות ורעה אשר-עשרה אחים ואת-אבותיהם: ובאשר-בא
 יעקב מסרבים ונעתקו אבותיהם אליו-הזה וישלח רעה את-משה
 ואחר-אברון וויצו אות-אביתם מפצעים וישבום במקומם דעה:
 וישבבו אות-דעה אלהים נימפר אחים בין סיסרא שר-זבלאי
 הוצר וביד-פלשטים וביד מלך טואב וילחמו בהם: ונויעקו אל-
 רעה ויאתְרָה חתנו כי עבנו את-דעה ונעלם אות-הבעלים ואדי-
 העשיפות ועתה האילנו מעד איבינו ונעבקה:

- (a) Why is the above passage and the historical synopsis it contains important within the context in which it occurs? (25)

- (b) Write a brief note on:

אות-הבעלים ואות-העשיפות

(25)

- (c) Write a short essay outlining the privileges and responsibilities of Israel as a chosen people as expressed in the Bible and Mishnah. (50)

OR

2.

רַעַי שָׁקֶרֶת לֹא יָלֵדָה פָּצָלָה רַעַי וְעַמְלֵי לְאַתְּלָה
 כְּרַרְפִּים בְּנֵרְשָׂוּמָה מִבְנֵי בְּעוֹלָה אָמֵר רַעַה:
 הַרְתְּבִיבָה מִקּוֹם אֲתָלָה יְרִישָׁת מִשְׁבְּנָתָה יְשִׁוִּי אֶל-הַחֲשָׁבִי
 הַאֲרִיכִי מִתְרָבִיךְ וַתְּהַלְּקֵךְ תָּקֵי: צְבִירִמִּין וְשְׁמָאֵל הַפְּרָצִי
 וְעַד גּוֹיִם יָרֵשׁ וּעַרְיוֹן נְשָׂמֹות יוֹשִׁיבוּ:
 אֶל-קִירָא בְּרָלָא תְּבוֹשִׁי וְאֶל-חַפְלָמִי פִּי לֹא תְּחַפֵּרִי
 כִּי בְּשַׁת עַלְמָד תְּשַׁבְּחוּ וְחַרְפָּת אֶל-מִנוֹתֶיךָ לֹא תְּקַבְּרִישָׁה:
 סְבִּי בְּעַלְיָה לְשִׁזְקָה דָּנָה צְבָאֹות שְׁמָה
 וְאֲלָדָק קְדוּשָׁה יִשְׂרָאֵל אַלְתֵּי בְּלַדְאָרֶץ יְקָרָא:

- (a) Explain the reasons for the optimism expressed in the passage above in the light of the literary and historical context in which the passage occurs. (25)
- (b) From your knowledge of the background to the passage above, comment briefly on the theme of Zion as wife and mother. (25)
- (c) Write a short essay outlining the concept of Messianism found in the Mishnah. (50)